

Tárgy: Beszámoló a Békési Értéktár Bizottság
tevékenységéről

Sorszám: III/5.

Előkészítette:
Budai Tünde önkormányzati
tanácsadó

Döntéshozatal módja:
Egyszerű szótöbbség

**Véleményező
Bizottság:** Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság

Tárgyalás módja:
Nyilvános ülés

Előterjesztés

Békés Város Képviselő-testülete

2014. június 26-i ülésére

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 420/2013. (XII. 12.) határozatával jóváhagyta a 2014. első félévére vonatkozó munkatervét, mely szerint a Képviselő-testület 2014. júniusi ülésén tárgyalja a Békési Értéktár Bizottság tevékenységéről szóló beszámolót.

Budai Tünde, a Bizottság titkára elkészítette a beszámolót, melyet jelen előterjesztéshez mellékelünk.

Kérem a T. Képviselő-testület, hogy a beszámolót szíveskedjen megvitatni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni.

Határozati javaslat:

Békés Város Képviselő-testülete a Békési Értéktár Bizottság tevékenységéről szóló beszámolót a határozat melléklete szerint elfogadja.

Határidő: intézkedésre azonnal

Felelős: Izsó Gábor polgármester

Békés, 2014. június 20.

Izsó Gábor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

Beszámoló a Békési Értéktár Bizottság tevékenységéről

Tisztelt Képviselő-testület!

Békés Város Képviselő-testülete 2013. szeptember 12-i ülésén döntött a Békési Értéktár Bizottság megalakításáról, melynek létszámát öt főben határozta meg. A bizottság működési szabályzatának megfelelően évente egy alkalommal beszámolót készít a tevékenységről a képviselő-testületnek. A Békési Értéktár Bizottság alakuló ülését 2013. szeptember 18-án tartotta a Polgármesteri Hivatal Kistanácskozó termében.

Békési Helyi Értéktár Bizottság állandó tagjai:

- **Izsó Gábor**- Békés Város Polgármestere, Békési Helyi Értéktár Bizottság Elnöke
- **Kálmán Tibor** – Békési Polgármesteri Hivatal Sportreferense, Békési Helyi Értéktár Bizottság Elnökhelyettese
- **Balog Gáborné** – Nefelejcs Békési Kulturális és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület Elnöke, Békési Helyi Értéktár Bizottság Bizottsági tagja
- **Mester Péter** – Békési Városvédő és Szépítő Egyesület Elnöke, Békési Helyi Értéktár Bizottság Bizottsági tagja
- **Varga István** – Mesterszakács, Békési Helyi Értéktár Bizottság Bizottsági tagja
- A bizottság titkári feladatait **Budai Tünde** látja el.

A szervezet tisztségviselői megbízatásukat társadalmi munkában látják el.

Szakmai munka

A magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet kimondja, hogy a nemzeti értékek adatait a települési, tájegységi és megyei értéktárakban, az ágazati értéktárban, a külhoni magyarság értéktárban, a Magyar Értéktárban, valamint a Hungarikumok Gyűjteményében az egyes szakterületenkénti kategóriák szerint kell azonosítani és rendszerezni. A Települési Értéktár Bizottság szervezi a településen fellelhető nemzeti értékek azonosítását, létrehozza a településen fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjteményt és megküldi azt a megyei értéktárba. A megyei értéktárban nyilvántartott értékek megvizsgálásukat követően bekerülhetnek a Nemzeti Értéktárba, amelynek nyilvántartásából választja ki a Hungarikum Bizottság a hungarikumokat.

A helyi bizottság célja és feladata azonosítani a fellelhető örökségünk, a helyi és ezzel a magyar kultúra évezredes értékei, szellemi és anyagi alkotásai, ember alkotta vagy természet adta értékeit. További feladata eldönteni, hogy melyek azok az értékek, amelyeket helyi szintre érdemes befogadni és melyek azok, amelyek a Értéktár Piramis további „lépcsőfokára” javasolhatóak.

Békési Helyi Értéktár Bizottság alakuló ülésén többek között döntött a lakossági javaslatokkal kapcsolatos kérdőív összetételéről. A rendelet kimondja, hogy a települési értéktárba nemzeti érték felvételét bárki kezdeményezheti és a javaslatok beadása folyamatos, nincs határidőhöz kötve. Az ehhez szükséges kérdőívet bárki letöltheti a www.bekesvaros.hu honlapról. A kérdőív közzététele több fórumon is megtörtént így a Békési Újságban, a Békés Mátrixon, www.bekesvaros.hu honlapon illetve felhívásként a Torony Rádióban is.

A Békési Értéktár Bizottság soron következő ülésén kibővített szakértői körrel hozzászólott a beérkezett javaslatok megtárgyalásához. Ennek jegyében összesen 43 darab

békési érték került fel a lajstromba. A bizottság 14 darab értéket további felterjesztésre javasolt az Értéktár Piramisban (*mellékelve*). A bizottság a felterjesztések kidolgozásában az adott téma szakértőit kérte fel.

A 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet 2. számú melléklete alapján 2014. március 24-én felterjesztésre került három békési érték a Békés Megyei Értéktár Bizottsághoz. Ennek alapján a megyei grémium májusban megtárgyalta a Békés - tarhosi Énekiskoláról, a Békés - tarhosi Zenei Napokról és a Békési szilvalekváros papucsról megküldött javaslatot. A Békés Megyei Értéktár Bizottság, a Békési Értéktár Bizottság felterjesztése alapján **Megyei Értékké nyilvánította a Békés-tarhosi Énekiskolát**, valamint kezdeményezte a **Magyar Értéktárba történő felvételét** illetve **Megyei Értékké nyilvánította a Békés-tarhosi Zenei Napokat**. A Békési szilvalekváros papucsról szóló felterjesztést hiánypótlással kiegészítve tárgyalja következő ülésén a megyei testület.

Pályázatok

A Vidékfejlesztési Minisztérium a nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, kutatásának, népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának támogatására 2013-ban és 2014-ben pályázatot írt ki értéktárak működésének segítése céljából. 2013-ban a projekt kiírója többnyire civil szervezetnek adott lehetőséget pályázásra. Így a bizottság felkérésére tavaly, a Nefelejcs Békési Kulturális és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület Békési örökség címmel adott be pályázatot a kiírásra. A projektelképzelést sajnos forráshiány miatt elutasították. 2014-ben szintén megjelent a Vidékfejlesztési Minisztérium ugyanezen projektfelhívása, mely már lehetőséget biztosított arra, hogy önkormányzatok is pályázhassanak. A projektelképzelést forráshiány miatt sajnos azonban elutasították.

Konferenciák, kiállítások

A Békési Értéktár Bizottság részt vett több különböző szakmai konferencián ahol nem csak mint látogató, de meghívott előadóként is jelen volt. A bizottság bemutatkozott 2014. március 1-jén a helyi kulturális központban megrendezett Békési Farsang - Kulturális Értékekre alapozott helyi termék fesztivál és vásár szakmai napján, illetve 2014. március 25-én a Csabagyöngye Kulturális Központban megrendezett Békés Megyei Értékei elnevezésű szakmai napon.

2014. április 26-án nyolcadik alkalommal rendezték meg a Nefelejcs Békési Kulturális és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület szervezésében a Nefelejcs Vigalmat a Durkó utcai Tájházban. Az egész napos forгатag a Békési Értéktárba felvett értékek reprezentálására épült.

2014. június 13-15. között a Csabai Sörfesztivál és Csülökparádé keretein belül rendezték meg a Kárpát-medence Nemzeti Értékei és Hungarikumai Kiállítást és Vásárt. A három napos kiállításon lehetőségünk volt arra, hogy bemutassuk Békés helyi értékeit, hagyományait. A szervezésben, megvalósításban nagy segítséget nyújtottak a Békés Városi Kecskeméti Gábor Kulturális, Sport és Turisztikai Központ munkatársai akiknek a segítségét ezúton is köszönjük. Összességében elmondható, hogy a vásáron reprezentatív kiállító egységgel képviseltette magát Békés. Köszönet illeti a bizottság tagjait, szakértőit valamint a város intézményeit, civil szervezeteit a felterjesztések összeállításában nyújtott segítségükért.

Békési Értéktár

a) Agrár- és élelmiszergazdaság:

- Gyógyemete cukorka,
- Békési vásár,
- Békési Szilvapálinka,
- Békési Kolbász

b) Egészség és életmód:

- Békési gyógyfürdő
- Békési ártézi kutak

c) Épített környezet:

- Körgát,
- Körös-gát,
- Mesterséges csatornák

d) Ipari és műszaki megoldások:

- Békési Kosárfonás
- Szivattyútelep egész berendezése (3. számú),
- Tárház épülete,
- OptiGép gabona adapter,
- Kenderáztató,
- Egykori Polgári Leányiskola épülete (Építészeti remek)

e) Kulturális örökség:

- Békés - tarhosi Zeneiskola,
- Gulyás György munkássága, tevékenysége,
- Békés Városi Püski Sándor Könyvtár,
- Püski Sándor munkássága,
- Kecskeméti Gábor Kulturális Központ,
- Csuta Nemzetközi Művésztelep,
- Békési hímzés,
- Jantyk Mátyás festő munkássága és hagyatéka,
- Szikszay Sándor mézeskalácmester munkássága és hagyatéka,
- Békési viselet

f) Sport:

- Békés Torna Egylet (BTE- 1892),
- Dr. Hepp Ferenc munkássága és életútja,
- Sportkönyvön szereplő sportvezetők

g) Természeti környezet:

- Kunhalmok

h) Turizmus és vendéglátás:

- Békés - tarhosi Zenei Napok,
- Madzagfalvi Napok,

- **Nefelejcs Vigalom és a Tökmulatság**
- **Kötött galuska leves,**
- **Szilvalekváros papucs,**
- **Salátaleves,**
- **Birsalma kacsas leves,**
- **Öregtarhonya,**
- **Cigányka,**
- **Tepertókrém,**
- **Kásás béles,**
- **Lakós cipó- kolbással töltött cipó,**
- **Lapos borsó és lapos borsó leves,**
- **Kürtös fánk**

Felterjesztések a Megyei és a Magyar Értéktár

1. **Békési Szilvapálinka, - (Eredetvédetség alatt áll)**
2. **Békési Kolbász,**
3. **Békési Gyógyfürdő,**
4. **Békési Kosárfonás,**
5. **Békés - tarhosi Énekiskolát, – (Békés Megyei Értékké nyilvánított)**
6. **Csuta Nemzetközi Művésztelep,**
7. **Békési hímzés,**
8. **Püski Sándor munkássága,**
9. **Gulyás György munkássága, tevékenysége,**
10. **Jantyik Mátyás festő munkássága és hagyatéka,**
11. **Szikszay Sándor mézeskalácmester munkássága és hagyatéka,**
12. **Dr. Hepp Ferenc munkássága és életútja,**
13. **Békés - tarhosi Zenei Napok, - (Békés Megyei Értékké nyilvánított)**
14. **Békés szilvalekváros papucs. – (Hiánypótlás alatt.)**